

Việt Nam yêu cầu Trung Quốc chấm dứt hành động sai trái ở Hoàng Sa; Philippines hoãn kế hoạch tuần tra chung với Mỹ ở Biển Đông; Indonesia tập trận lớn nhất trong lịch sử ở Biển Đông; Philippines - Mỹ tập trận PHIBLEX lần thứ 33 trên biển.

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 3/10 đến 9/10/2016)

- Việt Nam yêu cầu Trung Quốc chấm dứt hành động sai trái ở Hoàng Sa
- Philippines hoãn kế hoạch tuần tra chung với Mỹ
- Philippines bóng gió xem xét lại Thỏa thuận Quốc phòng với Mỹ
- Indonesia tập trận lớn nhất trong lịch sử ở Biển Đông
- Philippines - Mỹ tập trận PHIBLEX lần thứ 33 trên biển
- Hải quân Mỹ diễn tập bắn đạn thật trên Biển Đông
- Anh ủng hộ phán quyết của PCA về tranh chấp trên Biển Đông

Ông thái các quốc gia

+ Việt Nam:

Việt Nam yêu cầu Trung Quốc chấm dứt ngay các hành động sai trái. Trách nhiệm Trung Quốc tiến hành bêu cạo đối biểu rồi hời đối biểu nhân dân khóa 2 "thành phố Tam Sa" cũng như tiến hành tuần tra ở khu vực vùng biên thuộc quần đảo Hoàng Sa, Ngõng Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lê Hải Bình ngày 3/10 nêu rõ: "Việt Nam có đầy đủ cơ sở pháp lý và bằng chứng lịch sử khẳng định chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Hành động của Trung Quốc đã xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam. Việt Nam kiên quyết phản đối và yêu cầu Trung Quốc tôn trọng chủ quyền của Việt Nam, chấm dứt ngay các hoạt động sai trái nói trên".

+ Philippin:

Philippines thông báo hoãn kế hoạch tuần tra chung với Mỹ ở Biên Ông. Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana ngày 7/10 cho biết ông đã thông báo với quân đội Mỹ rằng các kế hoạch tuần tra và tập trận hải quân chung với Mỹ ở Biên Ông đã bị hoãn theo ý của Tổng thống Rodrigo Duterte. Theo Bộ trưởng Lorenzana, Tổng thống Duterte muộn ngày 28 cuộc tập trận chung thường niên giữa Philippines với Mỹ. Bên cạnh đó, Bộ trưởng Lorenzana còn cho biết 107 binh sĩ Mỹ đang tham gia hoạt động điều khiển các máy bay không người lái do thám lực lượng phi quân Hải quân sẽ được yêu cầu rời khỏi khu vực miền Nam

Philippines khi Manila có khả năng thu thập thông tin tình báo này trong tương lai gần.

+ Indonesia:

Indonesia tập trận lớn nhất ở Biên phòng. Ngày 6/10, Không quân Indonesia đã tiến hành một cuộc tập trận quy mô lớn quanh quần đảo Natunas với sự tham gia của hàng nghìn binh sĩ cùng máy bay F-16, Sukhoi và Hercules. Người phát ngôn quân đội Tatang Sulaiman cho biết cuộc tập trận nhằm chuẩn bị sẵn sàng cho các misi đe dọa tiềm tàng và thách thức trong khu vực. Tổng thống Indonesia Widodo đã đến quần đảo Natunas để thị sát cuộc tập trận và kiểm tra hệ thống vũ khí của quân đội. Đây là chuyến đi thứ hai của ông Widodo đến Natunas kể từ tháng 6 vừa qua.

Indonesia tuyên bố không tập trận chung với nước khác ở Biên phòng. Phát biểu trong một buổi lễ ở căn cứ quân đội ở Jakarta ngày 6/10, Tổng tư lệnh Quân đội Indonesia, tướng Gatot Nurmantyo cho biết, "Indonesia đã làm hết sức để thúc đẩy hòa bình và ổn định ở Biên phòng, và kêu gọi tất cả các bên không tham gia vào các hoạt động có thể làm gia tăng bất ổn. Do đó, Quân đội Indonesia sẽ không tập trận chung với bất kỳ quốc gia khác trong vùng Biên phòng nhằm tăng cường tính trung lập."

T

heo Tướng Gatot, tuy không tập trận chung ở Biên phòng, nhưng những cuộc tập trận chung với Mỹ và Ấn Độ ở các vùng biên khác của Indonesia vẫn sẽ tiếp tục.

+ Mỹ:

Hải quân Mỹ diễn tập trên Biên phòng. Bộ Tư lệnh Thái Bình Dương của Mỹ cho hay tàu đổ bộ lớn công USS Bonhomme Richard và hai tàu khu trục mang tên lãa đến đóng, USS Spruance và USS Decatur đã tiến hành một loạt các cuộc tập trận tăng cường khả năng tác động trên Biên phòng trong hai ngày 3-4/10. Cuộc tập trận bao gồm các bài diễn tập với các nội dung phòng không, chống tàu ngầm, bắn đến thục. Hải quân Mỹ đã kiểm tra thực hiện các cuộc tập trận tăng cường trong thời gian tại với sự tham gia của máy bay chiến đấu F-35B Lightning II, loại máy bay có khả năng cất cánh và hạ cánh ở thục thục động của dòng chiến đấu cơ F-35.

+ Anh:

Anh ủng hộ phán quyết của PCA về tranh chấp trên Biển Đông. Chiều 3/10 tại Nhà Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân đã tiếp bà Eleanor Laing, Phó Chủ tịch Hội viên Anh đang có chuyến thăm Việt Nam. Liên quan đến Biển Đông, nhất trí với ý kiến của Chủ tịch Quốc hội, Phó Chủ tịch Hội viên Eleanor Laing cho biết, Vòng quốc Anh đã thể hiện quan điểm rõ ràng trong việc ủng hộ phán quyết của Tòa Trọng tài Thường trực (PCA), ủng hộ việc giải quyết các tranh chấp bằng các biện pháp hòa bình, tuân thủ luật pháp quốc tế.

Quan hệ các nước

Hội thảo quốc tế về Biển Đông tại Ấn Độ. Ngày 3/10 tại Trung tâm Quốc tế Ấn Độ ở thủ đô New Delhi đã diễn ra cuộc hội thảo về “Tình trạng phức tạp ở Biển Đông: Tìm kiếm một giải pháp pháp lý và chính trị” do Hội nghiên cứu Ấn Độ Đông phương tổ chức. Cuộc hội thảo tập trung vào hai chủ đề thảo luận là “Phán quyết của Tòa Trọng tài tại La Hay, ý nghĩa đối với cuộc tranh chấp ở Biển Đông” và “Ưu tiên gì tiếp theo sau phán quyết - Một số giải pháp có thể kiếm cho tình hình.” Tham dự cuộc hội thảo có nhiều học giả, chuyên gia nghiên cứu chính trị chuyên ngành nội địa và giải quyết thông tin. Đại sứ Việt Nam tại Ấn Độ Tôn Sinh Thành cũng tham dự cuộc hội thảo trên.

Mỹ giục nhá việc Philippines tuyên bố xem xét lại hiệp ước quốc phòng.

Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte

hôm 2/10 tuyên bố

ông sẽ chủ trì xem xét lại Thỏa thuận Hợp tác Quốc phòng Tổng cộng (EDCA) mà Washington và Manila ký kết hồi năm 2014 bởi "EDCA là một vấn đề chính thức, nhưng chủ đề ký bởi một Bộ trưởng Quốc phòng mà không có chủ ký của Tổng thống Cộng hòa Philippines Benigno Aquino." Người phát ngôn Lưu Nậm Góc Jeff Davis ngày 3/10 cho hay quân đội Mỹ biết và phát biểu của Tổng thống Philippines song hiện Manila chưa có hành động cụ thể nào như ngừng tiếp hỗ trợ của quân đội Mỹ theo các cam kết trong hiệp ước. Ông Davis khẳng định quan hệ đồng minh giữa hai nước vẫn vững chắc, ổn định và đi đúng hướng.

Philippines - M t p tr n chung trên bi n. Cuộc t p tr n PHIBLEX l n th 33 s di n ra t ngày 4 đ n 12/10 t i đ o Luzon, Palawan c a Philippines. Gi i ch c Philippines cho bi t có ít nh t 500 binh s Philippines và 1.400 lính M , đ óng quân t i Okinawa s tham gia t p tr n. Cuộc t p tr n, bao g m n i dung đ b , b n đ n th t và h tr nh n đ o, giúp binh s hai n c c ng c k n ng và t ng c ng kh n ng t ng tác.

Phân tích và ánh giá

“Th h ng i Bi n Ông” M và khu v c c n làm gì? ” c a James Holmes

Phán quy t c a Tòa Tr ng tài trên th c t l i không t o ra nhi u thay đ i. Do đó, n u lu t pháp không đ s c n ng đ ng n ch n Trung Qu c thì các qu c gia b n n c này chèn ép, hay có các tuyên b ch quy n ch ng l n, và đ i đ ch v i Trung Qu c, có th tìm ki m nh ng bi n pháp c th , ph i h p c v m t ngo i giao, kinh t và quân s .

Nh n th c

Trong b i c nh hi n nay, *tr c h t*, các qu c gia c n đ i u ch nh thái đ và quan đ i m đ i v i v n đ c nh tranh khu v c. Ki m ch và cân b ng nên là kh u hi u mà các qu c gia này c n nêu cao n u mu n b o v s t do trên bi n.

Th hai, các n c c n nh n th c đ c r ng khu v c đang đ ng tr c nhi u nguy c r t l n. Tuy nhiên, câu h i đ t ra là li u tình h u ngh l ng gi ng có ph i là đ i u mà các n c liên quan s n sàng u tiên thúc đ y, và linh ho t h n trong các tranh cãi hi n nay hay không. Gi i l nh đ o Trung Qu c đã dâng cao làn sóng dân t c ch ngh a i trong n c, b i v y Trung Qu c khó có th l i b c.

C

âu h i đ t ra là li u h có s n sàng hy sinh m t ph n l i ích và t tôn đ thúc đ y hòa bình và h p tác trong khu v c hay không.

Thứ ba, những nguy cơ xung đột nghiêm trọng và rất khó hòa giải đang đe dọa làm bùng phát cuộc cạnh tranh chiến lược toàn diện trong khu vực. Không một quốc gia nào sẵn sàng đầu hàng một cách đơn giản. Với những gì đang diễn ra, rất có thể Biên Phòng sẽ rơi vào một số bẫy kéo dài và một chiến lược.

Thứ tư, các quốc gia ngoài khu vực nên hiểu rằng nếu xung đột bùng phát, Trung Quốc có thể vận sẽ giành phần thắng. Mâu thuẫn ngay tại chính bàn của mình, với một kẻ thù xa, là lợi thế lớn cho Trung Quốc.

Giải pháp

Tốt hơn hết là Mỹ không nên tiếp tục khẳng định nói rằng chiến lược “xoay trục” với châu Á hoàn toàn không liên quan gì đến Trung Quốc, bởi Bắc Kinh và người dân nước này đều hiểu rõ sự thật. Việc không thừa nhận thực tế càng khiến giải lãnh đạo Mỹ trở nên kém cỏi, và điều này hoàn toàn không có lợi khi Mỹ đang tìm cách răn đe kẻ thù hoặc trấn an các đồng minh. Chính quyền Mỹ cần đẩy mạnh hơn nữa chiến lược

“
xoay trục
”

với châu Á, nhất là trong lĩnh vực hải quân

Trong tình hình căng thẳng trên bàn của mình, Mỹ cần củng cố và tân trang Hạm đội Thái Bình Dương cũng như tăng cường sự hiện diện ở Biên Phòng, cần nhắc lại nhận thức và cách thức đối phó với rủi ro. Điều mà Mỹ cần làm không phải là phần ứng tiêu cực hay dè dặt do lo ngại kích động Trung Quốc, mà là phải nhận mạnh cho quốc gia này thấy được rằng nếu không tôn trọng luật pháp quốc tế và các thông lệ nhằm tránh xung đột trên biển, Trung Quốc sẽ phải đối mặt với những nguy cơ vô cùng to lớn

Các quốc gia bên Trung Quốc chèn ép hoặc có tuyên bố chủ quyền chồng lấn với Trung Quốc có thể học tập những gì mà Philippines đã làm, tìm kiếm những cách thức khác để kiểm soát sự hung hăng của Bắc Kinh. Các quốc gia cần mạnh dạn chỉ

trích Trung Quốc nói về vị phạm hay coi thường luật pháp quốc tế.

“ Trung Quốc và Biên phòng ” của Graeme Dobell

Từ ngày 29 - 30/9, Học viện Quốc phòng Úc (ADFA) cùng với Học viện Ngoại giao Việt Nam và Viện Quan hệ quốc tế Nhật Bản tổ chức hội thảo quốc tế về Biên phòng tại Canberra, Úc.

Thảo luận về phạm vi của Trung Quốc đối với phán quyết này, Tiến sĩ Jian Zhang, Giám đốc ADFA, cho biết: “Bức Kinh tế hiện mặt cuộc chiến tranh truyền thông lớn, đã thuyết phục thành công dân Trung Quốc rằng phán quyết Tòa án là bất hợp pháp và nó đã được đưa ra bởi Mỹ và Trung Quốc đã quyết định đúng khi không tham gia”. Ông Zhang nói rằng Bức Kinh tế bao giờ tuyên bố tuyên bố Biên phòng là lợi ích quốc gia cốt lõi, tầm quan trọng của Biên phòng không phải vì nguồn nguyên liệu mà vì sự can thiệp của Mỹ.

Richard Bitzinger tại Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế S.Rajaratnam cho rằng Bức Kinh tế tạo ra một chu kỳ mới của quy định: “Biên phòng quan trọng bởi vì Trung Quốc đã làm cho nó quan trọng. Nếu không có dấu hiệu đáng để tranh đấu, nếu tất cả cá chết và các nước tìm thấy các tuyến đường vận chuyển thay thế, Trung Quốc thậm chí sẽ vận chuyển Biên phòng do nó đã trở thành một vận động chính trị”. Trong khi đó, Washington vẫn còn gặp khó khăn khi đưa ra phạm vi. Zack Cooper tại CSIS cho rằng chiến lược của Mỹ đối với Trung Quốc không phải là thất bại mà là vì Mỹ không có một chiến lược.

Cooper mô tả bản trình bày chính sách Trung Quốc của Mỹ:

(i) *Tính ưu việt*: sự đồng quân đội Mỹ để kiểm soát Trung Quốc. Những người ủng hộ chính sách ưu việt nhìn sự việc bị quan, tin “một Trung Quốc đang lên là mối đe dọa không thể tránh khỏi đối với lợi ích của Mỹ và có khả năng gây ra một cuộc xung đột lớn”.

(ii) *Tính cân bằng*: sẽ dùng các liên minh để xây dựng các liên minh chính trị Trung Quốc. Cooper tin rằng Mỹ phải chia sẻ quyền lực với các quốc gia cùng chí hướng ở Châu Á. “Sự khác biệt giữa những người theo trường phái cân bằng và người theo trường phái ưu việt là trong đánh giá của họ về khả năng Mỹ đối phó với thách thức Trung Quốc. Những người theo trường phái cân bằng có xu hướng đồng ý với Hội đồng Tình báo quốc gia, mà năm 2012 đã công bố kết thúc thời kỳ đỉnh cao của Mỹ.

(iii) *Tính hài hòa*: sẽ dùng ngoại giao để thích ứng với Trung Quốc. Những người theo chủ nghĩa hài hòa cho rằng cả Mỹ và Trung Quốc sẽ đồng ý chia sẻ quyền lực và báo đảm chí quân lực. G2 phù hợp với kêu gọi của Chủ tịch Tập cho một “mô hình mới của quan hệ quyền lực vĩ đại”.

(iv) *Tính hợp nháp*: sẽ dùng các tổ chức để đồng hóa Trung Quốc. Ý tưởng là Trung Quốc được hưởng lợi từ hệ thống quốc tế hiện hành; tốt nhất là đưa Trung Quốc vào trật tự hiện tại do Mỹ tạo ra hơn là cố gắng thay đổi hệ thống một trật tự mới với Bắc Kinh.

Cho dù các nhà lãnh đạo Mỹ muốn sử dụng chính sách ưu việt, cân bằng, hài hòa hay hợp nháp, Cooper kết luận: “Phản ứng phụ thuộc vào quan điểm của họ về ý định của Trung Quốc và quá trình quyền lực.” Điều đó đưa chúng ta trở lại với chiến lược phòng thí nghiệm của khu vực Đông Nam Á và Biên Ông là nơi thể hiện các mục tiêu và hành động của Bắc Kinh.

“ Philippines – Một xích gậy ảnh hưởng đến hệ thống liên minh của Washington tại Đông Á ? ” của Andrew Browne

Hệ thống liên minh của Mỹ tại Đông Á đã góp phần duy trì hòa bình cho khu vực này suốt hơn nửa thế kỷ qua. Giờ đây, hệ thống này đang bị thách thức.

Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte đã khiến dọ luận “choáng váng” khi không chỉ dùng lời lẽ vi phạm cá nhân từng thống Mỹ mà còn “đi xa hơn” với việc liên tục có những phát ngôn thù địch nhắm vào Washington. Thái độ này đang đe dọa một trong những liên minh quan trọng của Mỹ ở châu Á và làm thụt lùi chiến

Ông xoay trục sang khu vực này của Tổng thống sắp mãn nhiệm Barack Obama.

Một tháng trước, sau phát ngôn xúc phạm ông Obama, ông Duterte đã đề nghị giải tán các căn cứ quân sự Mỹ ra khỏi khu vực Mindanao đang rơi lo ngại miền Nam Philippines và tuyên bố Manila sẽ hướng sang Trung Quốc và Nga để mua sắm những trang thiết bị quân sự mà Mỹ đã có sẵn. Ông này cũng tuyên bố sẽ chấm dứt các hoạt động tập trận hải quân chung Mỹ-Philippines nhằm tránh chọc giận Trung Quốc.

Ông Duterte đưa ra những phát ngôn thù địch đúng vào lúc dục luận đang ngày càng hoài nghi vai trò của nước Mỹ trên thế giới. Giờ đây, ông Duterte còn đi xa hơn khi đặt câu hỏi về thẩm quyền cho phép các lực lượng Mỹ sử dụng các căn cứ quân sự của Philippines.

Mặc dù ông Duterte tuyên bố rằng sẽ thực thi một chính sách ngoại giao đặc biệt hơn với Washington, song cá nhân ông vẫn ủng hộ liên minh với Mỹ. Tuy nhiên, những phát biểu hùng hồn có tính kích động mới đây đã cho thấy ông này đang tìm cách phá vỡ tình bạn giữa hai nước. Trước trước, ông Duterte thậm chí còn có một phát biểu kỳ quặc khi ví von đến Adolf Hitler và thảm họa Holocaust để bêu vạ cho chiến dịch chống ma túy của mình. Với với Trung Quốc, ông Duterte đã giúp Bắc Kinh “gặt hái” được lợi ích nhất sau khi bỏ Tòa Trọng tài bác bỏ những tuyên bố chủ quyền phi lý đối với quần đảo Biện Ông. Các nhà ngoại giao Trung Quốc từng coi Manila là đối tượng cạnh tranh nhất mà họ khó có thể “thu phục” ở châu Á. Tuy nhiên, một đề nghị liên minh với Mỹ vẫn cao trong cộng đồng dân lớn các lực lượng về trang Philippines bởi vì các tập đoàn Mỹ đã quay sang Trung Quốc sẽ gây mất niềm tin chính trị cho ông Duterte. Trước trước, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Ash Carter đã nói với các thế lực liên minh với Philippines “đừng béc búng sứt”.

Trong khi đó, Trung Quốc đã tìm thấy một mục tiêu mới để “hầm dìm”: đó là Singapore. Mặc dù không phải là đồng minh của Mỹ song Singapore đang tiếp đón nhiều tàu chiến và máy bay do thám của Mỹ. Từ “Thời báo Hoàn Cầu”, một tờ phim của Đảng Cộng sản Trung Quốc, gần đây đã cáo buộc đạo quốc này “tìm cách gài nhúng ngôn từ công nhận với với đề Biện Ông vào một tuyên bố chung kết thúc hải quân cấp cao của các quốc gia không liên kết”. Đáp lại, với Singapore từ Trung Quốc đã có một động thái hiếm hoi khi công khai trích từ báo này đã đăng tải “một bài viết thiếu trách nhiệm và dựa trên những thông tin hư cấu”.

“[Lũ đon lúc đình ch m quan h đng minh v Philippines](#)” của Ted Galen Carpenter

Nhng binh lun của Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte đi v Philippines ngày càng t. Và gi ch M đang t ra “câm đic” đi v nhng l bi binh lun của v Tổng thống này. Thm chí khi ông Duterte ch trích M, tuyên b đng tu tra v Philippines, tuyên b ngng t p trn v M, B trng Quốc phòng M Ashton Carter v n c khng đnh rng liên minh Washington - Philippines vng ch nh “pháo đài thép”.

L p trng mà M đang chn v Philippines r t không khôn ngoan vì nhiu lý do. *Ưu tiên*

, không th g là sáng sutt khi m t cng quc nh M đm b o an ninh m t cách b a b i vi c đó có th khi n M r i vào m t cu c đi đ u quân s không đáng có. M đã vi ph m quy t c đó khi th c hi n ngh a v b o v an ninh theo các hi p c v i hàng ch c qu c gia và cam k t ng m v i nhi u qu c gia khác.

Hi p c phòng th song phng v Philippines cng n m trong s đó. Đây là hi p c lâu đ i, đ c kí k t t n m 1951.

Lý do th hai cho vi c m t cng quc nh M nên tránh các liên minh ki u nh m i quan h v Manila là chng trình ngh s của n c đi tác có th t o ra khó kh n, thm chí nguy hi m l n cho n c M, hay ít nh t cng khi n n c M “đau đ u”.

Thứ ba, m t m i quan h an ninh ki u nh v Philippines s khi n n c M b mang ti ng n u nh n c đi tác đang có chính sách đi n i không h p lý. Trng h p của Philippines là chính sách chng ma túy đang gây nhi u tranh cãi.

Cu i cùng, n c M có th c s c n nhng m i quan h nh v y đ đm b o an ninh quc gia. Câu tr l i trong h u h t các trng h p là không.

Vì những lý do trên, Mỹ cần có lập trường cứng rắn hơn trong trường hợp của Philippines. Thật vô lý khi nước Mỹ phải bỏ vạ mọt quóc gia đang được cai trị bởi mọt cá nhân có chính sách đối ngoại không đáng tin cậy và có những chính sách đối nội gây tranh cãi.

Washington cần đình chỉ liên minh với Manila vô thời hạn. Điều này đã từng xảy ra. Trong những năm 1980, Mỹ đã đình chỉ cam kết quốc phòng với New Zealand thông qua hiệp ước ANZUS vì nước này không cho phép các tàu hải nhân của Mỹ hoạt động trong vùng biển của họ. Hành động của Duterte đối với Mỹ còn tồi tệ hơn vậy, do đó, ít nhất cũng cần phải nhận mất phần ứng tòng t.

[“ Tội sao ASEAN chia rẽ trong vấn đề Biển Đông ”](#) của *Nicholas Khoo*

Từng được xem là tổ chức đa phương hình mẫu và là tác nhân thay đổi mang tính tích cực, giờ đây ASEAN lại đang trong tình trạng bẻ chia rẽ. Phán quyết của Tòa Trọng tài 7/2016 được xem là chiến thắng giành cho Philippines và các quốc gia ASEAN. Những tội các cuộc họp từ 21 đến 26/7 tại Lào với cá đối tác ngoài ASEAN, sự chia rẽ trong vấn đề Biển Đông được thể hiện rất rõ nét.

Điều là lý do? Nguyên nhân đó chính là lợi ích của Trung Quốc. Từ thời Chiến tranh Lạnh, Trung Quốc nổi lên là quốc gia có ảnh hưởng bao trùm lên khu vực Đông Đông, đặc biệt là đối với Campuchia. Khi làm chủ tịch Luân phiên ASEAN, Campuchia đã tổ chức đưa ra bất cứ điều gì liên quan đến Trung Quốc và vấn đề Biển Đông trong bản tuyên bố chung. Nếu không thể đưa ra tiếng nói mạnh mẽ trong vấn đề này giữa Trung Quốc với một số quốc gia tranh chấp ASEAN, thì đến lúc nào ASEAN mới có thể làm điều đó?

Mọi thứ giờ đây còn làm xói mòn thêm tình trạng chia rẽ của ASEAN. Từng thống mại được của Philippines Duterte đã quyết định chủ động đàm phán trực tiếp với Trung Quốc. Trong khi đó, Singapore, quốc gia điều phối quan hệ Trung Quốc – ASEAN trong suốt 3 năm qua, lại đang bỏ các quan chức ngoại giao Trung Quốc chủ trích vì ngại những bình luận liên quan đến Biển Đông.

Dù điều gì có xảy ra, chúng ta cũng không nên kỳ vọng Trung Quốc sẽ thay đổi

cách tiếp cận này. Cuối những năm 1990, ASEAN đã mở rộng kết nạp Việt Nam, Myanmar, Lào và Campuchia. Điều đầu tiên là thời điểm đó có lập luận cho rằng mở rộng là điều cần thiết để tránh các quốc gia này rơi vào ảnh hưởng của Trung Quốc, gây chia rẽ Đông Nam Á. Thời kỳ đã kiểm nghiệm điều đó là sai. Khi mà mở rộng, có rất nhiều vấn đề đã làm trì hoãn sự đồng thuận tại các cuộc họp của ASEAN. Trong các cuộc thảo luận nội bộ và các vấn đề liên quan đến Trung Quốc,

mọi ngôn từ đều được một số quốc gia thông báo lại cho Bắc Kinh và lập trình của các quốc gia khác. Không khó khăn khi nhận định đó là Campuchia, Lào và Myanmar. Với các quốc gia này, hợp tác với Bắc Kinh còn quan trọng hơn so với những ý tưởng hợp tác còn mở của ASEAN.

Một điều rất bất thường với một cộng đồng quốc gia như Trung Quốc lại có thể tiên phong tôn trọng các thỏa thuận có thể kiểm soát nội bộ này, chẳng hạn như DOC. Khi mà các cộng đồng quốc gia trợ giúp hòa bình, hay ít nhất là để với một quốc gia từng là một đối thủ, với lịch sử là các cuộc chiến tranh biên giới với Ấn Độ, Nga và Việt Nam.

Mỹ và các đối tác khu vực không thể bình thường mà chúng kiểm soát thành công của Trung Quốc trong việc chia rẽ ASEAN. Chính sách của Trung Quốc có tác động lan tỏa đến với các quốc gia khác và đến với chính Trung Quốc. Với một ASEAN bị chia rẽ, tính ổn định của khu vực bấp bênh lung lay. Nếu ông cố viên từng thông Mỹ sắp tới không có chính sách đối phó cân bằng với Trung Quốc, ASEAN sẽ lại tiếp tục là nạn nhân trong
chính sách thực dụng của Trung Quốc./.